

Odisha State Open University

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ

ASSIGNMENTS

Course – 1 to 9

SESSION: 2018-19

RURAL DEVELOPMENT

(RD)

Please read the instructions carefully before attempting assignment questions.

INSTRUCTIONS

Dear Learner,

Welcome to the Programmes in Rural Development offered by Odisha State Open University, Sambalpur.

You are required to submit one assignment per course within the stipulated time in order to become eligible to appear in the term-end examination. The assignments will be evaluated by the counselors at your Study Centre. Please submit your assignment response to Coordinator of the Study Centre. Before you attempt the assignments, please go through the course materials carefully. Please read the instructions pertaining to an assignment before you start writing your answer. Do not copy from the course material or from any other source. You are advised to read the material carefully, understand the same and write answers in your own language and style so that you will get good marks/grades.

Purpose of Assignments:

1. Assignments are part of the continuous evaluation process in Open and Distance Learning (ODL) system. Due weightage is given to the marks/grades you obtain in assignments. This will help you for better performance in the term-end examination. If you secure good grades/marks in assignments, your overall performance will improve.
2. Assignments are also a part of the teaching-learning process in ODL. Your assignment, after evaluation, will be returned back to you with specific and general comments by the evaluator. This will help you to know your strength as well as your weakness. Thus, it will establish a two-way communication between learner and evaluator.

How to write assignments:

1. Write your name, programme code, course title, enrolment no. and study centre code in the top sheet of the assignment answer booklet.
2. Write the answers in your handwriting. Give sufficient margin in the left side of each page so that the evaluator will give comments on each paragraph/page. Do not cross the word limit given in each question.
3. Your handwriting should be neat and readable.

Weightage for each assignment:

1. Each assignment will carry 25% weightage and term-end examination will carry 75% weightage.
2. Each assignment will be of 100 marks. But it will carry 25% weightage.
3. You have to score minimum pass mark i.e. 40% in each assignment. In case you do not submit assignment or get fail mark in assignment you have to re-submit in the next year.

ଦତ୍ତକର୍ମ: ୧-୯

ଶିକ୍ଷାବର୍ଷ: ୨୦୧୮-୧୯

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ପ୍ରିୟ ବିଦ୍ୟାର୍ଥୀଗଣ,

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ ମୁକ୍ତ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସମ୍ବଲପୁର ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ପରିବେଷିତ ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଦତ୍ତକର୍ମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହେବ । ତାହା ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟରେ ନିରୂପିତ ଅକ୍ତିମ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାର ଯୋଗ୍ୟତା ଆପଣମାନଙ୍କେ ଅର୍ଜନ କରିପାରିବେ । ଏସବୁ ଦତ୍ତକର୍ମ ଆପଣମାନଙ୍କ ପଠନକେନ୍ଦ୍ର ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମୂଲ୍ୟାୟନ କରାଯିବ । ତେଣୁ ଆପଣମାନଙ୍କେ ଏହାକୁ ନିଜ ପଠନ କେନ୍ଦ୍ରର ସଂଯୋଜକଙ୍କ ନିକଟରେ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ । ଦତ୍ତକର୍ମର ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ପୂର୍ବରୁ ପାଠ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଉପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମନଯୋଗୀ ଦୃଷ୍ଟି ରଖନ୍ତୁ । ଏଥି ସଂପର୍କିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ପାଠ କରନ୍ତୁ । ଆପଣମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଉପଲବ୍ଧ ପାଠ୍ୟଉପକରଣ କିମ୍ବା ସେଭଳି କିଛି ବହିରୁ ନକଲ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆପଣମାନଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଛଳରେ ଏତିକି କୁହାଯାଇ ପାରିବ ଯେ ପାଠ୍ୟ ଉପକରଣଗୁଡ଼ିକୁ ମନ ଦେଇ ପଢ଼ି ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଯଥା ସମ୍ଭବ ନିଜ ଭାଷା ଓ ଶୈଳୀରେ ଉତ୍ତର ଲେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତୁ । ତଦ୍ୱାରା ଆପଣମାନଙ୍କେ ଭଲ ଗ୍ରେଡ୍/ନମ୍ବର ପାଇ ପାରିବେ ।

ଦତ୍ତକର୍ମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:

ମୁକ୍ତ ଓ ଦୂରଶିକ୍ଷା ପାଠ୍ୟକ୍ରମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦତ୍ତକର୍ମଗୁଡ଼ିକ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶବିଶେଷ । ଦତ୍ତକର୍ମ ଗୁଡ଼ିକରେ ଆପଣମାନଙ୍କେ ଯେଉଁ ଗ୍ରେଡ୍/ମାର୍କ ଅର୍ଜନ କରି ଥାଆନ୍ତି, ସେସବୁ ଆପଣମାନଙ୍କର ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ନିରୂପିତ ଅକ୍ତିମ ପରୀକ୍ଷାରେ ଉତ୍ତର ଫଳାଫଳକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ । ଦତ୍ତକର୍ମରେ ଭଲ ଗ୍ରେଡ୍/ମାର୍କ ରଖିଲେ ଆପଣମାନଙ୍କ ମୋଟାମୋଟି ପରୀକ୍ଷା ଫଳ ଖୁବ ଭଲ ହେବ ।

ମୁକ୍ତ ଓ ଦୂରଶିକ୍ଷା ପଠନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦତ୍ତକର୍ମ ଗୋଟିଏ ବେଶ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଂଶ । ଦତ୍ତକର୍ମରେ ମୂଲ୍ୟାୟନ ପରେ ମୂଲ୍ୟାୟନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ମତ୍ତବ୍ୟ ସହିତ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଫେରସ୍ତ କରି ଦିଆଯିବ । ଫଳରେ ଆପଣମାନଙ୍କେ ନିଜର ଦୁର୍ବଳତା ଓ ଭଲ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ଜାଣି ପାରିବେ । ତଦ୍ୱାରା ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଓ ମୂଲ୍ୟାୟନକାରୀ (ପରାମର୍ଶଦାତା)ଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ସଂପର୍କ ମଧ୍ୟ ଉତ୍ତମ ହୋଇପାରିବ ।

ଦତ୍ତକର୍ମ ଲେଖିବେ କିପରି ?

- ୧. ଉତ୍ତରଖାତାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସ୍ଥାନରେ ଆପଣମାନଙ୍କ ନାମ, ପାଠ୍ୟକ୍ରମର କୋଡ୍, ପାଠ୍ୟକ୍ରମର ନାମ, ନାମଲେଖା କ୍ରମିକ ସଂଖ୍ୟା, ଶିକ୍ଷାକେନ୍ଦ୍ରର କୋଡ୍ ନମ୍ବର ଉଲ୍ଲେଖ କରିବେ ।
- ୨. ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ହସ୍ତାକ୍ଷରରେ ଲେଖିବେ । ପ୍ରତି ପୃଷ୍ଠାର ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଏବଂ ପ୍ରତି ଅନୁଚ୍ଛେଦ ପରେ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନକାରୀ ତାଙ୍କ ମତ୍ତବ୍ୟ ଲେଖି ପାରୁଥିବା ଭଳି ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ଖାଲି ରଖିବେ ।
- ୩. ପ୍ରତିଟି ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଶବ୍ଦ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିବେ ନାହିଁ ।
- ୪. ଆପଣମାନଙ୍କ ହସ୍ତାକ୍ଷର ସ୍ପଷ୍ଟ ଏବଂ ପଠନ ଉପଯୋଗୀ ହେବା ବିଧେୟ ।

ଦତ୍ତକର୍ମର ଭୂମିକା:

- ୧. ପ୍ରତିଟି ଦତ୍ତକର୍ମ ଗୋଟିଏ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନର ଶତକଡ଼ା ୨୫ ଭାଗ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରିବ ଏବଂ ନିରୂପିତ ଅକ୍ତିମ ପରୀକ୍ଷା ଅବଶିଷ୍ଟ ଶତକଡ଼ା ୭୫ ଭାଗର ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରିବ ।
- ୨. ପ୍ରତିଟି ଦତ୍ତକର୍ମ ୧୦୦ ନମ୍ବର ବିଶିଷ୍ଟ ହେବ । ମାତ୍ର ଏହା ନିରୂପିତ ଅକ୍ତିମ ପରୀକ୍ଷାର ଶତକଡ଼ା ୨୫ ଭାଗ ଗୁରୁତ୍ୱ ବହନ କରିବ ।
- ୩. ଆପଣମାନଙ୍କୁ ସର୍ବନିମ୍ନ ପ୍ରାସ୍ତୁତ ଅର୍ଥାତ୍ ପ୍ରତି ଦତ୍ତକର୍ମରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ୪୦ ନମ୍ବର ଅର୍ଜନ କରିବାକୁ ହେବ । ଆପଣମାନଙ୍କେ ଯଦି ଦତ୍ତକର୍ମର ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କରିବେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ତହିଁରେ ଫେଲ୍ ନମ୍ବର ରଖିବେ, ତେବେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ବର୍ଷରେ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ଆଉଥରେ ଦତ୍ତକର୍ମର ଉତ୍ତର ଦାଖଲ କରିବାକୁ ହେବ ।

Submission dates for Assignments

(ଦତ୍ତକର୍ମ ଜମା କରିବାର ସମୟ ସାରଣୀ)

SEMESTER-1 - Course - 1 to 3 * # @ \$

SEMESTER-2 - Course - 4 to 6 # @ \$

SEMESTER-3 - Course - 7 to 9 @ \$

Serial No. of the Course	Name of the Course	Date of Submission	Day as per Calendar
RD -1	Rural Society	18th November 2018	Sunday
RD -2	Rural Development in India	18th November 2018	Sunday
RD -3	Rural Social Problems	18th November 2018	Sunday
RD -4	Rural Development Institutions & Entrepreneurship	18th November 2018	Sunday
RD -5	Rural Resource Management	18th November 2018	Sunday
RD -6	Rural Development in Odisha	18th November 2018	Sunday
RD -7	Soft Skill Development	18th November 2018	Sunday
RD -8	ICT and Geo Informatics for Rural Development	18th November 2018	Sunday
RD -9	Communication and Extension in Rural Development	18th November 2018	Sunday

* For Certificate in Rural Development (CRD) - Submit Assignment 1 to 3

For Diploma in Rural Development (DRD) - Submit Assignment 1 to 6

@ For Advanced Diploma in Rural Development (ADRD) - Submit Assignment 1 to 9

\$ For Post Graduate Diploma in Rural Development (PGDRD) - Submit Assignment 1 to 9

ASSIGNMENT - 1

Course-I

(Rural Society)

ଗ୍ରାମ୍ୟ ସମାଜ

Credits-6

ମୋଟ କ୍ରେଡିଟ୍-୬

Q-1) Long Answers Questions (within 250 words) (Any Two)

(2x15 Marks)

ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତର ସମ୍ବଳିତପ୍ରଶ୍ନ

(i) Define “Village Community”. Describe about the characteristics of a Village Community ?

What are the factors responsible for the growth of Village Community ?

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କର । ଗ୍ରାମ୍ୟ ଗୋଷ୍ଠୀର ବିଶେଷତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସହ ଏହା ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ କେଉଁ ସବୁ କାରଣ ଦାୟୀ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(ii) Define “Rural Sociology”. Describe about its nature, scope and importance to the Indian context?

‘ଗ୍ରାମ୍ୟ ସମାଜ ବିଜ୍ଞାନ’ର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କର । ଭାରତୀୟ ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଏହାର ପ୍ରକୃତି, ପରିସର ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

iii) Discuss the merits and demerits of Jajmani system.

ଯଜମାନ ପ୍ରଥାର ଭଲ ଓ ମନ୍ଦ ଦିଗ ଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

iv) Discuss the changing dimension of rural market

ଗ୍ରାମୀଣ ବଜାରର ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ରୂପରେଖ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

Q-2) Medium Answers Questions (within 200 words) (Any Four)

(4x10 Marks)

ମଧ୍ୟମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

(i) Give a detailed description on different types of villages?

ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଗ୍ରାମର ପ୍ରକୃତି ଉପରେ ସୁବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା କର ।

(ii) Give a detailed description on tools of Data collection?

ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହର ବିଭିନ୍ନ ସାଧନ ସଂପର୍କରେ ସୁବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(iii) Describe the functions of caste system in rural India.

ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତରେ ପ୍ରଚଳିତ ଜାତିପ୍ରଥାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(iv) Distinguish between questionnaire and Schedule.

ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ ଓ ଖସଡ଼ା ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନିରୂପଣ କର ।

(v) Examine the factors affecting village community.

ଗ୍ରାମୀଣ ଗୋଷ୍ଠୀକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକର ବିଶ୍ଳେଷଣ କର ।

(vi) Explain the merits of participant observation.

ଅଂଶଗ୍ରହଣକାରୀ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ଭଲ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

Q. 3) Short Answers Questions :(within 50 words) (Any Four)

(4x5 Marks)

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

(i) Rural – Urban Contrast

ଗ୍ରାମୀଣ – ସହରାଞ୍ଚଳର ସମାନତା

(ii) Rural Social Organization

ଗ୍ରାମ୍ୟ ସାମାଜିକ ସଙ୍ଗଠନ

(iii) Jajmani System

ଯଜମାନୀ ପ୍ରଥା

(iv) Linear Village

ସମାନ୍ତରାଳ ଗ୍ରାମ

(v) Nucleated Village

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଗ୍ରାମ

(vi) Case study method

ପ୍ରସଙ୍ଗ ବିଶ୍ଳେଷଣ ପଦ୍ଧତି

Q-4) Answer the question (within a Sentence)

(10x1 Mark)

ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର ।

- 1) **Define Rural Sociology.**
ଗ୍ରାମୀଣ ସମାଜଶାସ୍ତ୍ରର ସଂଜ୍ଞା କ'ଣ ?
- 2) **What do you mean by village Community?**
ଗ୍ରାମୀଣ ଗୋଷ୍ଠୀ କ'ଣ ?
- 3) **What is nuclear family?**
ଏକକ ପରିବାର କ'ଣ ?
- 4) **What is Schedule?**
ଖସଡ଼ା କ'ଣ ?
- 5) **What do you mean by observation?**
ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?
- 6) **Define Caste?**
ଜାତି କ'ଣ ?
- 7) **What do you mean by Rural-Urban contrast?**
ଗ୍ରାମୀଣ – ସହରୀ ବିଷମତାର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?
- 8) **What is rural market?**
ଗ୍ରାମୀଣ ବଜାର କ'ଣ ?
- 9) **What do you mean by Jajmani system?**
ଯଜମାନୀ ପ୍ରଥା କ'ଣ ?
- 10) **Define Sampling.**
ନମୁନାକରଣର ସଂଜ୍ଞା କ'ଣ ?

ASSIGNMENT - 2

Course-II

ଦଉକର୍ମ-୨

(Rural Development in India)

ଭାରତରେ ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ

Credits-6

ମୋଟ କ୍ରେଡିଟ୍-୬

Q-1) Long Answers Questions (within 250 words) (Any Two)

(2x15 Marks)

ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତର ସମ୍ବଳିତ ପ୍ରଥା

(i) What do you mean by Rural Development? What are the approaches of Rural Development?

Describe about Participatory Rural Development

ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିକାଶ କହିଲେ ତୁମେ କ'ଣ ବୁଝ ? ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିକାଶର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଉପାୟ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

ଭାଗୀଦାରୀ ଗ୍ରାମ୍ୟ ବିକାଶ ସଂପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(ii) Differentiate between Caste and Class? Examine the role of caste in politics in Rural India.

ଜାତି ଓ ଶ୍ରେଣୀ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନିରୂପଣ କର ? ରାଜନୀତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତରେ ଜାତିର ଭୂମିକା ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(iii) Discuss the positive consequences of Green Revolution in India?

ଭାରତରେ ସବୁଜ ବିପ୍ଳବର ସୁପ୍ରଭାବ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

(iv) Discuss the the Gandhian model of rural development.

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶରେ ଗାନ୍ଧିବାଦୀ ଭାଷ୍ଟ୍ରା ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

Q-2) Medium Answers Questions (within 200 words) (Any Four)

(4x10 Marks)

ମଧ୍ୟମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

(i) Differentiate between Practical and Strategic needs of Women?

ମହିଳା ମାନଙ୍କର ପ୍ରାୟୋଗିକ ଓ ନିଧାର୍ଯ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକତା ମ୍ରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନିରୂପଣ କର ।

(ii) Assess the importance of the 73rd Amendments to the proper functioning of Panchayati Raj in India?.

ଭାରତୀୟ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସମ୍ପିଧାନର ୭୩ତମ ସଂଶୋଧନର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଦିଗର ମୂଲ୍ୟାୟନ କର ।

(iii) Discuss the rural development interventions made in colonial India.

ଔପନିବେଶିକ ଭାରତରେ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

(iv) Discuss the role of women in Indian rural society

ଭାରତର ଗ୍ରାମୀଣ ସମାଜରେ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଭୂମିକା ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

(v) What is supply driven rural development ? Discuss its positive and negative aspects.

ଯୋଗାଣଭିତ୍ତିକ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶ କଣ ? ଏହାର ସକରାତ୍ମକ ଓ ନକରାତ୍ମକ ଦିଗଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର ।

(vi)What is area based approach to rural development ? Discuss various area based schemes of rural development in India.

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶରେ ଅଞ୍ଚଳଭିତ୍ତିକ ତତ୍ତ୍ୱ କଣ ? ଭାରତର ବିକାଶରେ ବିଭିନ୍ନ ଅଞ୍ଚଳଭିତ୍ତିକ ଯୋଜନା ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

Q.3 Write Short Notes on: (within 50 words) (Any Four)

(4x5 Marks)

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

i) Green Revolution

ସବୁଜ ବିପ୍ଳବ

ii) 1st Five Year Plan

ପ୍ରଥମ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା

iii) Dalits in Rural India

ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତରେ ଦଳିତ

iv) Gender Budgeting

ଲିଙ୍ଗଗତ ଅଟକଳ

v) Rural Industrialization

ଗ୍ରାମ୍ୟ ଶିଳ୍ପାୟନ

vi) 12th Five Year Plan

ଦ୍ଵାଦଶ ପଞ୍ଚବାର୍ଷିକ ଯୋଜନା

Q-4) Answer the question (within a Sentence)

(10x1 Mark)

ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର ।

1) What is land reform

ଭୂ-ସଂସ୍କାର କ'ଣ ?

2) Define sustainable rural development.

ନିରନ୍ତର ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କର ।

3) What is socialist model of development

ସାମାଜିକ ଡାଞ୍ଚା ବିକାଶ କ'ଣ ?

4) What is IRDP ?

ସମନ୍ୱିତ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶ ଯୋଜନା କ'ଣ ?

5) What is Gender discrimination

ଲିଙ୍ଗ ବିବିଷମତା କ'ଣ ?

6) What do you mean by participatory approach ?

ସହଭାଗୀ ତତ୍ତ୍ଵ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

7) What is Waste Land.

ପତିତ ଜମି କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

8) What do you mean by Green Revolution in India?

ଭାରତରେ ସବୁଜ ବିପ୍ଳବର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

9) What is supply driven rural development ?

ଯୋଗାଣଭିତ୍ତିକ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶ କଣ ?

10) What is self help group?

ସ୍ଵୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ କ'ଣ

ASSIGNMENT - 3

Course-III

ଦଉକର୍ମ - ୩

(Rural Social Problems)

ଗ୍ରାମୀଣ ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟା

Credits-4

ମୋଟ କ୍ରେଡିଟ୍-୪

(2x15 Marks)

Q-1 Long Answers Question (within 250 words)

ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ

(i) Define "Poverty". How many types of Poverty are there and its causes? Mention about the Programmes implemented to overcome these problems

ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କର। ଦାରିଦ୍ର୍ୟ କେତେ ପ୍ରକାରର ଏବଂ ଏହାର କାରଣ କ'ଣ? ଏସବୁ ସମସ୍ୟା ଦୂରୀକରଣ ନିମନ୍ତେ ଯେଉଁ ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରହିଛି ସେସବୁ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(ii) How Right to Education will bring change to educational system of rural India. Explain it
ଶିକ୍ଷାଧିକାର ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତର ଶିକ୍ଷାପଦ୍ଧତିରେ କିପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

(iii) Discuss the various causes and consequences of Rural Indebtedness in India.

ଭାରତରେ ଗ୍ରାମୀଣ ରଣଗ୍ରସ୍ତତାର କାରଣ ଓ 'କା'ଳ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

(iv) Mention the Employment Generation Programmes in India.

ଭାରତରେ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଲେଖ।

Q-2) Medium Answers Questions (within 200 words) (Any Four)

(4x10 Marks)

ମଧ୍ୟମ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ।

Q.2(i) What are the causes of unemployment ? How Employment Generation Programmes of the government are helpful to solve the problems of unemployment?

ବେକାରୀର କାରଣମାନ କ'ଣ? ବେକାରୀ ଦୂରୀକରଣ ଦିଗରେ ସରକାରଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ଜନିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକ କିଭଳି ସହାୟକ ହୋଇପାରୁଛି ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(ii) What are the causes of casteism ? Give some suggestive measures to change such problems.

ମହିଳା ମାନଙ୍କ ଉପରେ ହେଉଥିବା ପାରିବାରିକ ହିଂସାର କାରଣ କ'ଣ। ଏସବୁ ସମସ୍ୟା ନିରାକରଣ ନିମନ୍ତେ ପରାମର୍ଶ ମୂଳକ ମତ ପ୍ରଦାନ କର।

(iii) Describe about Sarba Sikhya Abhiyan.

ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଅଭିଯାନ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କର।

(iv) What are the basic features of Right To Education Act.

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମର ମୌଳିକ ଲକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ।

(v) Describe various causes of Corruption in India.

ଭାରତରେ ଦୁର୍ନୀତିର କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଆଲୋଚନା କର।

(vi) What are the reasons for declining of Sex Ratio in Rural India.

ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତରେ ଲିଂଗ ଅନୁପାତରେ ଅବକ୍ଷୟର କାରଣ କ'ଣ?

Q.3 Write Short Notes on: (within 50 words)

(4x5 Marks)

ପ୍ରଶ୍ନ ୩ . ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଚିହ୍ନଟୀ ଲେଖ ।

(i) Absolute Poverty

ପ୍ରକୃତ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ

(ii) I.M.R.

ଆଇ.ଏମ୍.ଆର୍.

(iii) Dowry System

ଯୌତୁକ ପ୍ରଥା

(iv) Alcoholism

ନିଶାସେବ

(v) Sustainable Development

ସମନ୍ୱିତ ବିକାଶ

(vi) reasons of drop out cases in village schools.

ଗ୍ରାମୀଣ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ପାଠପଢ଼ାଗର କାରଣଗୁଡ଼ିକ ସଂକ୍ଷେପରେ ଲେଖ ।

Q-4) Answer the question (within a Sentence)

(10x1 Mark)

ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର ।

1) What is dowry problem?

ଯୌତୁକ ସମସ୍ୟା କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

2) What do you mean by casteism ?

ଜାତିବାଦର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

3) What is MGNREGA?

ମନରେଗା କ'ଣ ?

4) What is SSA?

ଏସ୍.ଏସ୍.ଏ. କ'ଣ ?

5) What do you mean by Corruption?

ଦୁର୍ନୀତିର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

6) What is Rural Illiteracy ?

ଗ୍ରାମୀଣ ନିରକ୍ଷରତାର

7) What is ICDS?

ଆଇ.ସି.ଡି.ଏସ୍ କ'ଣ ?

8) What are the employment generation programmes in India ?

ଭାରତରେ କେଉଁ କେଉଁ କର୍ମନିଯୁକ୍ତି ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକ ରହିଛି ?

9) What is Right to Education Act?

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନ କ'ଣ ?

10) Define Rural Poverty.

ଗ୍ରାମୀଣ ଦାରିଦ୍ର୍ୟକରଣ କ'ଣ ?

ASSIGNMENT - 4

Course-IV

ଦତ୍ତକର୍ମ - ୪

(Rural Development Institutions & Entrepreneurship)

ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ ଔପଦେୟାଗିକ

Credits-4

ମୋଟ କ୍ରେଡିଟ୍-୪

Q.1 Long Answers Questions (within 250 words)

(2x15 Marks)

ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ

(i) Describe about the role of Panchayati Raj Institutions in the development of rural India? What are its structure and functions?

ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତର ବିକାଶରେ ପଞ୍ଚାୟତରାଜ ସଂସ୍ଥାର ଭୂମିକା ନିରୂପଣ କର । ଏହାର ଗଠନରୀତି ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା କଣ ?

(ii) What is the role of Community Based Organizations (CBO) in Sustainable Rural Development?

ନିରନ୍ତର ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଷ୍ଠୀଭିତ୍ତିକ ସଙ୍ଗଠନର ଭୂମିକା କ'ଣ ?

(iii) What is rural entrepreneurship? What are the major challenges faced by the rural entrepreneurs?

ଗ୍ରାମୀଣ ଔପଦେୟାଗିକ କ'ଣ ? ଗ୍ରାମୀଣ ଉଦ୍ୟୋଗ ପତିମାନେ କେଉଁ ସବୁ ପ୍ରମୁଖ ସମସ୍ୟା ଭୋଗ କରିଥାନ୍ତି, ଲେଖ ।

(iv) Discuss in detail the various animal husbandry programmes in India.

ଭାରତରେ ପଶୁପାଳନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକର ସବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

Medium Answers Questions (within 200 words)

(4x10 Marks)

ମଧ୍ୟମ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ

Q.2(i) Describe about the growth of livestock resources and their productivity?

ପଶୁ ସମ୍ପଦ ବିକାଶର ସ୍ରୋତ ଓ ତାହାର ଉତ୍ପାଦକତା ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

(ii) What are the basic requirements of industrialization in rural India?

ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତରେ ଶିଳ୍ପାୟନ ନିମନ୍ତେ କ'ଣ ସବୁ ମୌଳିକ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି, ଲେଖ ।

(iii) Is Rural Non-Farm Sector significant in India? Support your argument with relevant examples.

ଭାରତରେ ଗ୍ରାମୀଣ ଅଣ-କୃଷି କ୍ଷେତ୍ର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କି ? ସଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ନିଜର ଯୁକ୍ତି ଉପସ୍ଥାପନ କର ।

(iv) Give a brief account on Operation Flood in India.

ଭାରତରେ ଦୁଗ୍ଧ ବନ୍ୟାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କର ।

(v) Write a short note on the organizations promoting women entrepreneurship in India.

ଭାରତରେ ମହିଳା ଉଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ ସଂଗଠନ ଉପରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କର ।

(vi) What are the key components of watershed management?

ଜଳକ୍ଷାୟା ପରିଚାଳନାର ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

Q. 3 Write Short Notes on (within 50 words)

(4x5 Marks)

ପ୍ରଶ୍ନ .୩. ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିହ୍ନଟି ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

i) Weavers' Cooperatives

ବୁଣାକାର ସମବାୟ ସମିତି

ii) Macro Level Planning

ବୃହତ ଯୋଜନା

ଜଳ ଛାୟା କମିଟି

iii) Problem of food Security

ଖାଦ୍ୟ ସୁରକ୍ଷା ସମସ୍ୟା

iv) Floriculture

ଫୁଲଚାଷ

v) wage employment programmes

ମଜୁରୀ ଭିତ୍ତିକ ନିଯୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

vi) Watershed Committee

ଜଳଛାୟା କମିଟି

Q-4) Answer the question (within a Sentence)

(10x1 Mark)

ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର ।

(1) What is Blue Revolution?

ନୀଳ ବିପ୍ଳବ କ'ଣ ?

(2) What is (TRYSEM)?

ଟ୍ରାଏସେମ୍ କ'ଣ ?

(3) What is rural economy?

ଗ୍ରାମୀଣ ଅର୍ଥନୀତି କ'ଣ ?

(4) What are the problems of women entrepreneurship?

ମହିଳା ଉଦ୍ୟୋଗପତିଙ୍କ ସମସ୍ୟା ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(5) Define Livelihood

ଜୀବିକାର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କର ।

(6) Give a brief account on Operation Flood in India.

ଭାରତରେ ଦୁଗ୍ଧ ବନ୍ୟାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କର ।

(7) What are the key components of watershed management?

ଜଳଛାୟା ପରିଚାଳନାର ପ୍ରମୁଖ ଅଂଶ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

(8) Define Wage? Discuss the various wage employment programmes in India.

ମଜୁରୀର ସଂଜ୍ଞା ଲେଖ । ଭାରତରେ ପ୍ରଚଳିତ ବିବିଧ ମଜୁରୀ ଭିତ୍ତିକ ନିଯୋଜନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସଂପର୍କରେ ଲେଖ ।

(9) Describe the positive and negative impact of industrialization in rural India.

ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତରେ ଶିଳ୍ପୀୟନର ଉଚ୍ଚ ଓ ନୀଚ ପ୍ରଭାବ ଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(10) Briefly explain the importance of income generating programmes in rural India.

ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତରେ ରୋଜଗାର ସୃଷ୍ଟିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଡ଼ିକର ଗୁରୁତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

ASSIGNMENT- 5

Course-V

ଦତ୍ତକର୍ମ - ୫

(Rural Resource Management)

ଗ୍ରାମୀଣ ସମ୍ବଳ ପରିଚାଳନା

Credits-6

ମୋଟ କ୍ରେଡିଟ୍-୬

(2x15 Marks)

Q-1 Long Answers Question (within 250 words)

**Q. 1(i) Give a detailed description about the classification of Natural Resources?
What are the impacts of water resource on rural life?**

ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଳ ଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଗୀକରଣ ସଂପର୍କରେ ସୁବିଷ୍ଟତ ବର୍ଣ୍ଣା ପ୍ରଦାନ କର । ଗ୍ରାମୀଣ ଜୀବନ ଉପରେ ଜଳ ସମ୍ବଳର ପ୍ରଭାବ କଣ ଲେଖ ।

(ii). Explain Drought Prone Area Programme (DPAP) in detail?

ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପ୍ରବଣ ଅଞ୍ଚଳ ଯୋଜନାର ବିଶଦବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନକର ।

iii) Discuss the different types of forest in India.

ଭାରତରେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ କାରରୁ ଜଙ୍ଗଲ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

iv) How intervention of NGOs and civil society helps in the management of Natural Resources in the country?

ଦେଶର ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ପରିଚାଳନାରେ ବେସରକାରୀ ସଙ୍ଗଠନ ଓ ସାଧାରଣ ନାଗରିକ ସମାଜର ହସ୍ତକ୍ଷେପ କିପରି ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

Medium Answers Questions (within 200 words)

(4x10 Marks)

ମଧ୍ୟମ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ

Q.2(i) What do you mean by Eco - system? What steps should we take in our locality to maintain balance in eco-system?

ପରିବେଶ – ବ୍ୟବସ୍ଥା କହିଲେ କଣ ବୁଝ ? ପରିବେଶ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷା ନିମନ୍ତେ ତୁମେ ଅଞ୍ଚଳରେ କଣ ସବୁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଉଚିତ ?

Q.2(ii) How Community participation can help in the management of Natural Resources?

ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ବଳର ପରିଚାଳନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କର କି ପ୍ରକାର ସହଯୋଗ ରହିଥାଏ ?

iii) What are the benefits of land ceiling?

ଜମିର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣର ଉପକାରিতା ଗୁଡ଼ିକ ଲେଖ ।

iv) Discuss the beneficial effects of Social Forestry

ସାମାଜିକ ବନୀକରଣର ଉପକାରিতା ଗୁଡ଼ିକର ଆଲୋଚନା କର ।

v) What are the patterns of energy consumption in rural areas?

ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ କେଉଁ କେଉଁ ଉପାୟରେ ଶକ୍ତି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରିବ ।

vi) Discuss about the loss of bio-diversity due to human actions

ମାନବକୃତ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ ଯୋଗୁଁ ଜୈବ ବିବିଧତାର ବିକ୍ଷୟ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

Q. 3 Write Short Notes on : (within 50 words)

(4x5 Marks)

ପ୍ରଶ୍ନ ୩. ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିହ୍ନଣୀ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

i) Forest Resources

(କ) ଜଙ୍ଗଲ ସଂସାଧନ

ii) Soil Pollution

(ଖ) ମୃତ୍ତିକା ପ୍ରଦୂଷଣ

iii) Rural Practices affecting the Eco-system

(ଗ) ପର୍ଯ୍ୟାବରଣକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଜୀବନଧାରା

iv) Tribal Area Development Programme (TADP)

(ଘ) ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳ ବିକାଶ ଯୋଜନା

v) Self Help Group (SHG)

(ଙ) ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ

vi) Depletion of natural resources

ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦର ଅବକ୍ଷୟ

Q-4) Answer the question (within a Sentence)

(10x1 Mark)

ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର

1) Drought Prone Area Programme (DPAP)

ମରୁଡ଼ି ଅଞ୍ଚଳ ଯୋଜନା

2) Population explosion

ଜନସଂଖ୍ୟା ବିସ୍ଫୋରଣ

3) Net sown area

ମୋଟ ଚାଷ ଉପଯୋଗୀ ଅଞ୍ଚଳ

4) Water pollution

ଜଳ ପ୍ରଦୂଷଣ

5) Financial Inclusion

ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବିଗତତା

6) Deforestation

ଜଙ୍ଗଲ ଅବକ୍ଷୟ

7) Solar energy

ସୌର ଶକ୍ତି

8) Discuss the beneficial effects of Social Forestry

ସାମାଜିକ ବନାକରଣର ଉପକାରୀତା ଗୁଡ଼ିକର ଆଲୋଚନା କର ।

9) How intervention of NGOs and civil society helps in the management of Natural Resources in the country?

ଦେଶର ପ୍ରାକୃତିକ ସମ୍ପଦ ପରିଚାଳନାରେ ବେସରକାରୀ ସଙ୍ଗଠନ ଓ ସାଧାରଣ ନାଗରିକ ସମାଜର ହସ୍ତକ୍ଷେପ କିପରି ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ ।

10)What is Air pollution?

ବାୟୁ ପ୍ରଦୂଷଣ କ'ଣ ?

ASSIGNMENT - 6

Course-VI

ଦଉକର୍ମ - ୬

(Rural Development in Odisha)

ଓଡ଼ିଶାରେ ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ

Credits-4

ମୋଟ କ୍ରେଡିଟ୍-୪

(2x15 Marks)

Q. 1 Long Answers Questions (within 250 words)

(i) Describe the role of District Rural Development Agency (DRDA) in the functioning of Panchayati Raj system in Odisha? (within 500 words)

ଓଡ଼ିଶାରେ ପଞ୍ଚାୟତି ରାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ଦିଗରେ ଜିଲ୍ଲା ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥାର ଭୂମିକା ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(ii) Describe the Developmental sectors in Odisha in detail?

ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରର ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ଦିଅ ।

(iii) What are the strategies for the implementation of RLTP for the KBK districts?

କେବଳେ ଜିଲ୍ଲାରେ ପରିମାର୍ଜିତ ଦୀର୍ଘସୂତ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଯୋଜନାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

(iv) Describe about Gopabandhu Gramin Yojana (GGY) of Odisha?

ଓଡ଼ିଶାରେ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଗ୍ରାମୀଣ ଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ସଂପର୍କରେ ଲେଖ ।

Medium Answers Questions (within 200 words)

(4x10 Marks)

ମଧ୍ୟମ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନ

Q.02(i) Describe about the role, function and schemes of Integrated Tribal Development Agency (ITDA)? (within 150 words)

ସମନ୍ୱିତ ଆଦିବାସୀ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥାର ଭୂମିକା, କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ଓ ଯୋଜନା ସଂପର୍କରେ ଉଲ୍ଲେଖ କର ।

(ii) Describe about the legal provisions regarding PESA Act?

(within 150 words)

ପେସା ଆଇନରେ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଆଇନଗତ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(iii) Describe about the decentralized planning in Odisha in detail?

ଓଡ଼ିଶାରେ ବିକେନ୍ଦ୍ରୀକରଣ ଯୋଜନା ସଂପର୍କରେ ସବିଶେଷ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(iv) Discuss about the role of ITDA?

ସମନ୍ୱିତ ଆଦିବାସୀ ଉନ୍ନୟନ ସଂସ୍ଥା ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

(v) What are the key features and components of NRLM - Odisha?

ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ଜୀବିକା ମିଶନ - ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରମୁଖ ଗୁଣାବଳୀ ଓ ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

(vi) How Mo Kudia schemes have benefitted the rural lives of Odisha?

ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରାମ୍ୟଜୀବନକୁ 'ମୋ କୁଡିଆ' ଯୋଜନା କିଭଳି ପ୍ରଭାବିତ କରିଛି ଦର୍ଶାଅ ।

Q. 3 Write Short Notes on:(within 50 words)

(4x5 Marks)

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିହ୍ନଟି ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

(i) Gopabandhu Grameen Yojana (GGY)

ଗୋପବନ୍ଧୁ ଗ୍ରାମୀଣ ଯୋଜନା

(ii) Revised Long Term Action Plan (RLTAP) for KBK Areas

କେ.ବି.କେ ଆଞ୍ଚଳିକ ପାଇଁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଦୀର୍ଘ କାଳୀନ ଆବୃନ୍ତ ଯୋଜନା (RLTAP)

(iii) MGNREG Act

(MGNREG) ଆଇନ୍

(iv) NRLM – Odisha

(NRLM) ଓଡ଼ିଶା

(v) Mo Kudia

ମୋ କୁଡ଼ିଆ

(vi) Forest Resources Act

ବନ୍ୟସଂପଦ ଆଇନ୍ କିଭଳି ବନ୍ୟଂରକ୍ଷଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରମୁଖ ହୋଇପାରିବ ଲେଖ ।

Q-4) Answer the question (within a Sentence)

(10x1 Mark)

ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର

1) Which are the districts considered as a part of KBK districts?

କେଉଁ କେଉଁ ଜିଲ୍ଲା କେବିକେ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଅଛି ?

2) What is Minor Forest Produce (MFP)?

ଲଘୁ ବନଜାତ ଦ୍ରବ୍ୟ କ'ଣ ?

3) What is the role of MADA?

ମାଡ଼ାର ଭୂମିକା କ'ଣ ?

4) What is CC Road?

ସି.ସି ରୋଡ଼ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

5) What is GGY?

ଜି.ଜି. ଖୁଇ କ'ଣ ?

6) What is RSETI?

ଆର୍.ଏସ୍.ଇ.ଟି.ଆଇ କ'ଣ ?

7) What is MKSP ?

ଏମ୍.କେ.ଏସ୍.ପି. କ'ଣ ?

8)What is PESA?

ପି.ଇ.ଏସ୍.ଏ. କ'ଣ ?

9)What is ITDA?

ଆ.ଟି.ଡି.ଏ. କ'ଣ ?

10)What is NRLM ?

ଏନ୍.ଆର୍.ଏଲ୍.ଏମ୍. କ'ଣ ?

ASSIGNMENT - 7

Course-VII

ଦତ୍ତପତ୍ର - ୭

(Soft Skill Development)

ସଫ୍ଟ ସ୍କିଲ୍ ବିକାଶ

Credits-4

ମୋଟ କ୍ରେଡିଟ୍-୪

Q. 1 Long Answers Questions (within 250 words)

(2x15 Marks)

(i) How many types of Soft Skills are there? Describe in detail.

କେତେ ପ୍ରକାରର ସଫ୍ଟ ସ୍କିଲ୍ ଅଛି ? ଏଗୁଡ଼ିକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାନ୍ୱୟ ଭାବେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(ii) Describe about various devices linked to computer application? How MS-Office is important as an application to Rural Development?

କମ୍ପ୍ୟୁଟରର ପ୍ରୟୋଗ ସହିତ ଜଡ଼ିତ ବିଭିନ୍ନ କୌଶଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କର । ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ବିକାଶରେ ଏମ୍.ଏସ୍. ଅଫିସ୍ ବ୍ୟବହାର କିପରି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରେ ।

(iii) "Proper Dress code is a part of office etiquette". Do you agree? Justify your answer.

"ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପୋଷାକ ନିୟମ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ଶୁଙ୍ଖାଳାର ଏକ ଅଙ୍ଗ" । ଏଥିରେ ତୁମେ ସହମତ କି ? କାରଣ ସହ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର ।

(iv) Describe about different components and functions of computer.

କମ୍ପ୍ୟୁଟରର ବିବିଧ ଉପାଦାନ ଓ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ସମ୍ପର୍କରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

Q.2 Medium Answers Questions (within 200 words)

(4x10 Marks)

ମଧ୍ୟମ ଉତ୍ତର

(i) Differentiate between verbal and non verbal communications?

ମୌଖିକ ଏବଂ ଅଣମୌଖିକ ଯୋଗାଯୋଗ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାଅ ।

(ii) How to prepare a Power Point Presentation for the audience?

ଦର୍ଶକ ମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପନ ନିମନ୍ତେ ପାଠ୍ୟ ପଦ୍ଧତି ମଧ୍ୟରେ କିପରି ତଥ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଏ ?

(iii) What are the soft skills needed for a field supervisor in NGO to perform his job efficiently?

ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ସଙ୍ଗଠନରେ ଜଣେ କ୍ଷେତ୍ର ପରିଦର୍ଶକ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବା ନିମନ୍ତେ କେଉଁ ସବୁ ବ୍ୟାବହାରିକ କୌଶଳ ଅବଲମ୍ବନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ?

(iv) What is time management ? Where do we usually waste time?

ସମୟ ପରିଚ୍ଛଳନା କ'ଣ ? କେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମେ ସାଧାରଣତଃ ଅପଚୟ କରିଥାଉ ?

(v) What is communication? Why is communication an important skill?

ଯୋଗାଯୋଗ କ'ଣ ? ଯୋଗାଯୋଗକୁ କାହିଁକି ଗୋଟିଏ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କୌଶଳ ବୋଲି ଗଣନା କରାଯାଏ ?

(vi) How facial expression is helpful in communicating?

ଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମୁଖର ଭାବଭଙ୍ଗୀ କେଉଁ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସହାୟତା କରିଥାଏ ?

Q. 3 Write Short Notes on: (within 50 words)

(4x5 Marks)

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

(i) Etiquette

ଶିକ୍ଷାଚାର ବା ଉତ୍ତୁବ୍ୟବହାର

(ii) Education for Sustainable Development (ESD)

ପରିପୋଷକ ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଶିକ୍ଷା

(iii) Sequential Interview

ଅନୁକ୍ରମିକ ସାକ୍ଷାତକାର

(iv) Floppies

ଫ୍ଲପିଡ୍

(v) MS – Excel

ଏମ୍.ଏସ୍- ଏକ୍ସେଲ

(vi) Group Discussion

ଦଳଗତ ଆଲୋଚନା

Q-4) Answer the question (within a Sentence)

(10x1 Mark)

ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର

1) What is communication?

ଯୋଗାଯୋଗ କ'ଣ ?

2)What is a CV ?

ସି.ଭି. କ'ଣ ?

3) What is time Management ?

ସମୟ ପରିଚ୍ଛଳନା କ'ଣ ?

4) What is the full form of WOVEN ?

ଓଭେନ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପ କ'ଣ ?

5) What is a message?

ମେସେଜ୍ କ'ଣ ?

6) What is empathy?

ଏମ୍ପାଥି କ'ଣ ?

7) What do you mean by body language?

ବଡ଼ି ଭାଷ୍ମା କ'ଣ ?

8) What is etiquette?

ଏତିକେଟ୍ କ'ଣ ?

9) What is an interview?

ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁ କ'ଣ ?

9) What is decoding?

ଡିକୋଡ଼ିଙ୍ଗ୍ କ'ଣ ?

ASSIGNMENT - 8

Course- VIII

ଦତ୍ତକର୍ମ - ୮

(ICT and Geo Informatics for Rural Development)

ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶରେ ସୂଚନା ଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟା ଏବଂ ଭୂ ସୂଚନାର ଭୂମିକା

Credits-4

ମୋଟ କ୍ରେଡିଟ୍-୪

Q. 1 Long Answers Questions (within 250 words)

(2x15 Marks)

ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତରସମ୍ବଳିତ ପ୍ରଶ୍ନ

(i) What are the GIS functionalities for end user / system? Write in detail.

ଜି.ଆଇ.ଏସ୍ ପ୍ରଣାଳୀର ବିଭିନ୍ନ ଦିଗ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କର ।

(ii) How watersheds can be managed through the application of Remote Sensing and GIS in rural development?

ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶରେ ରିମୋଟ୍ ସେନ୍ସିଙ୍ଗ୍ ଏବଂ ଜି.ଆଇ.ଏସ୍ ଦ୍ୱାରା କେଉଁ ପ୍ରକାର ଜଳକ୍ଷାୟା ପରିଚାଳନା କରିହୁଏ ?

(iii) Discuss about the fundamental steps in Remote Sensing.

ରିମୋଟ୍ ସେନ୍ସିଙ୍ଗ୍ ମୌଳିକ ପଦକ୍ଷେପ ଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(iv) What are different types of elements used for Visual Image Interpretation?

ଭିଜୁଆଲ୍ ଇମେଜ୍ ଇଣ୍ଟରପ୍ରିଟେସନ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରୟୋଗ ହେଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଉପାଦାନ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

Medium Answers Questions (within 200 words)

(4x10 Marks)

ମଧ୍ୟମ ଉତ୍ତର ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

Q.02(i) What are the different ways in which the Energy interacts with the Earth's surface?

ଭୂପୃଷ୍ଠ ସହିତ ଶକ୍ତି ସଂଯୋଜନାର ବିବିଧ ପ୍ରଣାଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦର୍ଶାଅ ।

(ii) How natural resources can be preserved through the application of Remote Sensing and GIS in rural development ?

ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶରେ ରିମୋଟ୍ ସେନ୍ସିଙ୍ଗ୍ ଏବଂ ଜିଆଇଏସ୍ ର ପ୍ରୟୋଜନ ମଧ୍ୟମ କେମିତି ପ୍ରାକୃତିକ ସଂସାଧନକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯାଇ ପାରିବ ?

(iii) Describe about the concept and type of space?

ଅନ୍ତରୀକ୍ଷର ପ୍ରକାରଭେଦ ଏବଂ ଧାରଣା ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(iv) Differentiate between raster and vector data.

ରାଷ୍ଟ୍ର ଏବଂ ଭେକ୍ଟର ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାନ୍ତୁ ।

(v) Highlight about type of resolution used in Remote Sensing.

ରିମୋଟ୍ ସେନ୍ସିଙ୍ଗ୍ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିବା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ରିଜୋଲ୍ୟୁସନ୍ ଗୁଡ଼ିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କରନ୍ତୁ ।

Discuss about application of Remote Sensing and GIS in development of rural infrastructure.

ଗ୍ରାମୀଣ ଭିତ୍ତିତୀ ସକାଶେ ରିମୋଟ୍ ସେନ୍ସିଙ୍ଗ୍ ଏବଂ ଭୌଗୋଳିକ ସୂଚନା ପଦ୍ଧତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରୟୋଗର ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।

Q. 3 Write Short Notes on :

(4x5 Marks)

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚର୍ଚ୍ଚଣା ଲେଖ । (୫୦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ)

II. (i) Spatial data

ସ୍ଥାନୀୟ ତାତା

(ii) Data acquisition

ତାତା ଆକ୍ରମଣସୂଚକ

(iii) Buffering

ବଫରିଙ୍ଗ୍

(iv) Electromagnetic Radiation

ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋ ମ୍ୟାଗ୍ନେଟିକ୍ ବିକିରଣ

(v) Microwave Remote Sensing

ମାଇକ୍ରୋୱେଭ୍ ରିମୋଟ୍ ସେନ୍ସିଙ୍ଗ୍

Digital Image Processing

ଡିଜିଟାଲ୍ ଇମେଜ୍ ପ୍ରୋସେସିଙ୍ଗ୍

Q-4) Answer the question (within a Sentence)

(10x1 Mark)

ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର ।

1) Define GIS?

ଭୌଗୋଳିକ ସୂଚନା ପଦ୍ଧତିର ସଂଜ୍ଞା ନିରୂପଣ କରନ୍ତୁ ?

2) What is the difference between data and information?

ତଥ୍ୟ ଏବଂ ସୂଚନା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟକୁ ଦର୍ଶାନ୍ତୁ ।

3) Differentiate between spatial and non spatial data.

ସ୍ଥାନିକ ଏବଂ ଅ-ସ୍ଥାନିକ ତଥ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦର୍ଶାନ୍ତୁ ।

4) What do you mean by Remote Sensing?

ରିମୋଟ୍ ସେନ୍ସିଙ୍ଗ୍ କହିଲେ ବୁଝନ୍ତି ଲେଖନ୍ତୁ ।

5) Distinguish between active and passive source of energy.

ସକ୍ରିୟ ଏବଂ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ଶକ୍ତି ସ୍ରୋତ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପ୍ରଭେଦ କ'ଣ ଦର୍ଶାନ୍ତୁ ।

6) What do mean by sensor?

ସେନ୍ସର କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝନ୍ତି ?

7) What is Electromagnetic Radiation?

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଚୁମ୍ବକୀୟ ବିକୀରଣ ବିଷୟରେ ଯାହା ଜାଣନ୍ତି ଲେଖନ୍ତୁ ।

8) Define Map Projection

ମ୍ୟାପ୍ ପ୍ରୋଜେକ୍ସନ୍ କ'ଣ ?

9) Define Datum

ଡାଟମ୍ କ'ଣ ?

10) What is a software?

ସଫ୍ଟୱେୟାର କ'ଣ ?

ASSIGNMENT - 9

Course- IX

ଦତ୍ତକର୍ମ - ୯

(Communication and Extension in Rural Development)

ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶରେ ଯୋଗାଯୋଗ ଓ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ

Credits-4

ମୋଟ କ୍ରେଡିଟ୍-୪

(2x15 Marks)

Q. 1 Long Answers Questions (within 250 words)

ଦୀର୍ଘ ଉତ୍ତରସମ୍ବଳିତ ପ୍ରଶ୍ନ

(i) Describe about the history of Development Communication in India in detail?

ଭାରତରେ ବିକାଶ ଯୋଗାଯୋଗର ଇତିହାସ ସମ୍ପର୍କରେ ବିସ୍ତୃତ ବିବରଣୀ ପ୍ରଦାନ କର ।

Q.1(ii) Differentiate between formal and extension education in detail?

ଔପଚାରିକ ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟରେ କ'ଣ ପ୍ରଭେଦ ରହିଛି ବିସ୍ତାରରେ ଲେଖ ।

(iii) What are the principles of Extension of Education? Describe it briefly.

ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ଶିକ୍ଷାର ନୀତିଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ? ସେ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତୁ ।

(iv) What is Krishi Vigyan Kendra? Describe its concept and objectives in detail.

ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପଦ୍ଧତିର ଏକ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଅଂଶ ଭାବରେ କେଉଁ ସବୁ ଗଣ ଯୋଗାଯୋଗ ପଦ୍ଧତି ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ ?

Medium Answers Questions (within 200 words)

(4x10 Marks)

ମଧ୍ୟମ ଉତ୍ତରସମ୍ବଳିତ ପ୍ରଶ୍ନ

Q.02(i) Briefly describe the different approaches of Development Communication?

ବିକାଶ ଯୋଗାଯୋଗର ବିଭିନ୍ନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣକୁ ସଂକ୍ଷେପରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(ii) How Krishi Yigyan Kendra (KVK) is instrumental in bringing the growth in rural development ? Describe in detail?

ଗ୍ରାମୀଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିକାଶ ଆଣିବା ପାଇଁ କୃଷି ବିଜ୍ଞାନ କେନ୍ଦ୍ର(KVK) ର କ'ଣ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି ? ବିସ୍ତୃତରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(iii) What is Lab to Land Programme? Describe its objectives in detail.

‘ପରୀକ୍ଷାଗାରରୁ କ୍ଷେତ’ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କ'ଣ ?

(iv) Differentiate between Development Support Communication and Development Communication as an intergral part of Commnication in rural development.

ଗ୍ରାମୀଣ ବିକାଶ ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଅଙ୍ଗ ଭାବରେ ବିକାଶ ସହଯୋଗୀ ଯୋଗାଯୋଗ ଏବଂ ବିକାଶ ଯୋଗାଯୋଗର ପ୍ରଭେଦ ନିରୂପଣ କର ।

(v) What are the characteristics of successful organizations? Describe in detail.

ସଫଳ ସଙ୍ଗଠନର ଚାର୍ତ୍ତିକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ସବିସ୍ତୃତ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(vi) What are basic principles of National Agricultural Innovation Project (NAIP)?

କୌଣସି ସଙ୍ଗଠନରେ ବିକାଶ ଯୋଗାଯୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ?

Q. 3 Write Short Notes on: (within 50 words)

(4x5 Marks)

ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଚିହ୍ନଟା ଲେଖ ।

(i) Print media

ଛାପା ମାଧ୍ୟମ

(ii) Flannel Graph

ଫ୍ଲାନେଲ୍ ଗ୍ରାଫ୍

(iii) Localized Mass Media approach

ସ୍ଥାନୀୟକୃତ ଗଣ ମାଧ୍ୟମ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ

(iv) ICAR

ଆଇସିଏଆର୍

(v) Folk Media

ଲ୍ୟାବ୍‌ରୁ ଭୂମି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

(vi) Seven C's of effective communication

Q-4) Answer the question (within a Sentence)

(10x1 Mark)

ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରଦାନ କର

1) What is social responsibility?

ସାମାଜିକ ଦାୟିତ୍ଵ କ'ଣ ?

2) What is completeness?

ସଂପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଅର୍ଥ କ'ଣ ?

3) What is ACADA model of communication?

ଯୋଗାଯୋଗ ମଡ଼େଲ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

4) What is NAIP?

ଏନ୍.ଏ.ଆଇ.ପି କ'ଣ ?

5) What is print media?

ମୁଦ୍ରିତ ମାଧ୍ୟମ କ'ଣ ?

6) What is grapevine communication?

ଗ୍ରେପ୍‌ଭାଇନ୍ ଯୋଗାଯୋଗ କ'ଣ ?

7) What is chalkboard?

ଚକବୋର୍ଡ଼ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ?

8) What is Flip chart?

ଫ୍ଲିପ୍ ଚାର୍ଟ କ'ଣ ?

9) What are the projected aids?

ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସହାୟତା କ'ଣ ?

10) Why drum beat is used?

ଡ୍ରମ୍ ବାଦ୍ୟ କାହିଁକି ବ୍ୟବହାର କରାଯାଏ ?